

[Hans Nielsen.]

og naar Dommeren, der for Resten ogsaa er Venstremand, kommer til det Resultat, at der ikke er nogen Retsbeskyttelse for en saadan Arbejder, saa er dette det bedste Bevis for, at Loven er en ganske overflødig, unyttig, ja skadelig Lov, som man snarest muligt bør tage Livet af. Og jeg haaber, at dette høje Ting vil besørge det prompte, i Løbet af ganske faa Dage.

Slebsager: Det foreliggende Lovforslag gaar kort og godt ud paa at ophæve Loven af 27. Marts 1929 om Værn for Erhvervs- og Arbejdsfrihed, og Regeringen begrundet sit Forslag med, at Loven i den Affattelse, i hvilken den foreligger, vil kunne have skadelige Følger for dansk Erhvervsliv og de i dette beskæftigede Personer, saavel Arbejdere som Arbejdsgivere, og derhos paa skadelig Maade forrykke Befolkningens Syn paa og Tillid til Domstolene. Man spørger uvilkkaarlig sig selv: hvad har kunnet give Regeringen Aarsag til med denne Begrundelse at foreslaa Loven ophævet? Er det Lovens Indhold, eller er det de Domme, der er afsagt i Henhold til denne Lov?

Lad os først se lidt paa Lovens Indhold. Lovens væsentligste Bestemmelser findes i §§ 1 og 3. Efter § 1 kan der ikke tillægges kollektive Aftaler, som paa uberettiget Maade begrænser den enkeltes frie Adgang til Erhverv eller Arbejde, nogen Retsvirkning ved Domstolene. Man tager herved ikke alene Sigte paa den juridiske Side af Sagen, paa det, der allerede i Forvejen gennem den bestaaende Lovgivning er stemplet som uberettiget, men ogsaa paa, hvad der efter den almindelige Retsopfattelse maa siges at være uberettiget, og det uden Hensyn til, om det paagældende Forhold i Forvejen i Lovgivningen er kendt ugyldigt eller ulovligt. Efter § 3 er enhver Art af økonomisk eller personlig Forfølgelse, derunder Boykotning, som tilsigter paa uberettiget Maade at begrænse den enkeltes frie Adgang til Erhverv eller Arbejde eller hans Ret til at være Medlem af eller at staa udenfor en Organisation, erklæret ulovlig og paadrager foruden Erstatning for den Skade, som nævnte Forfølgelse har tilføjet vedkommende, Bøde af indtil 100 000 Kr. eller simpelt Fængsel. Det er tidligere fra vor Side fremhævet, at det ikke vil være muligt at trænge til Bunds i alle de talrige, mangeartede og komplicerede Faktorer, der gør sig gældende paa det Omraade, hvorom der her er lovgivet, og jeg tror, at det vil være en endnu mere uøselig Opgave for Lovgivningsmagten i Enkelt-

heder at beherske disse Faktorer indenfor Erhvervslivet. Derimod gør den Lov, der her foreslaas ophævet, det muligt at dæmpe op for den haardhændede og hensynsløse Forfølgelse af den enkelte, som gennem Boykotning og andre Tvangsmidler udøves af Organisationer, og som tilsigter at hemme den frie Konkurrence, hvorved den Erhvervsfrihed, som Grundloven og den paa Grundloven byggede Næringslov har tilsagt alle Samfundets Borgere, bliver alvorlig truet. Her ligger Lovens Formaal, og dette er søgt naaet gennem udtrykkelige og direkte Regler om, at Domstolene, Samfundets Retshaandhævelse i det hele taget, ikke beskytter kollektive Aftaler, som paa uberettiget Maade begrænser den enkeltes frie Adgang til Erhverv eller Arbejde, og ved Regler om, at økonomisk eller personlig Forfølgelse, som tilsigter paa uberettiget Maade at begrænse den enkeltes frie Adgang til Erhverv eller Arbejde eller hans Ret til at være Medlem af eller at staa udenfor en Organisation, ikke alene som hidtil paadrager den paagældende Erstatningspligt for den Skade, som derved er forvoldt, men tillige medfører Straf, og eventuelt en betydelig Straf, i Form af Bøde eller Fængsel, og det er jo Straffe, som vil virke afsvalende paa dem, der maatte nære Ønsker om at foretage saadan økonomisk eller personlig Forfølgelse.

Loven griber ikke ind gennem detaljerede Regler. Dette er ikke muligt her, hvor Forholdene er saa mangeartede, og hvor stadige Ændringer og Forskydninger finder Sted; men det synes mig heller ikke nødvendigt. Det er sikkert tilstrækkeligt, at Loven, som her, giver Udtryk for de grundlæggende Principper og Retningslinier, som Samfundet og Lovgivningsmagten ønsker fulgt paa dette Omraade. Jeg er overbevist om, at Domstolene herigennem har tilstrækkelig Anvisning paa at anvende disse Principper i de Tilfælde, som forekommer, og i Fortsættelse af den Linie, som hidtidig Retspraksis har fulgt. Fastlæggelsen af udtrykkelige Lovregler i saa Henseende, ledsaget af de Straffebestemmelser, som Loven fastsætter, og som giver Udtryk for den Alvor og den Betydning, som Lovgivningsmagten tillagt Sagen, vil paa en heldig Maade kunne tjene til at underbygge Domspraksis, som derigennem har faaet et saadant Grundlag at bygge videre paa i Retsordenens og Samfundsordenens Interesse, at man har Grund til at vente, at et væsentligt Skridt frem mod virkelig Erhvervs- og Arbejdsfrihed for den enkelte ad den Vej er naaet. Af stor Be-